

BÝVANIE

Z úcty k tradícii: priečelia ako za starých eduardovských čias pokrýva obklad z červenej lícovej tehly a na čierne natretých dosiek z cédrového dreva.

Prijímací salón: úvodní část přízemí, kde se odobráva
společenský život rodiny, tvoří přívětivý prostor s kozubom.

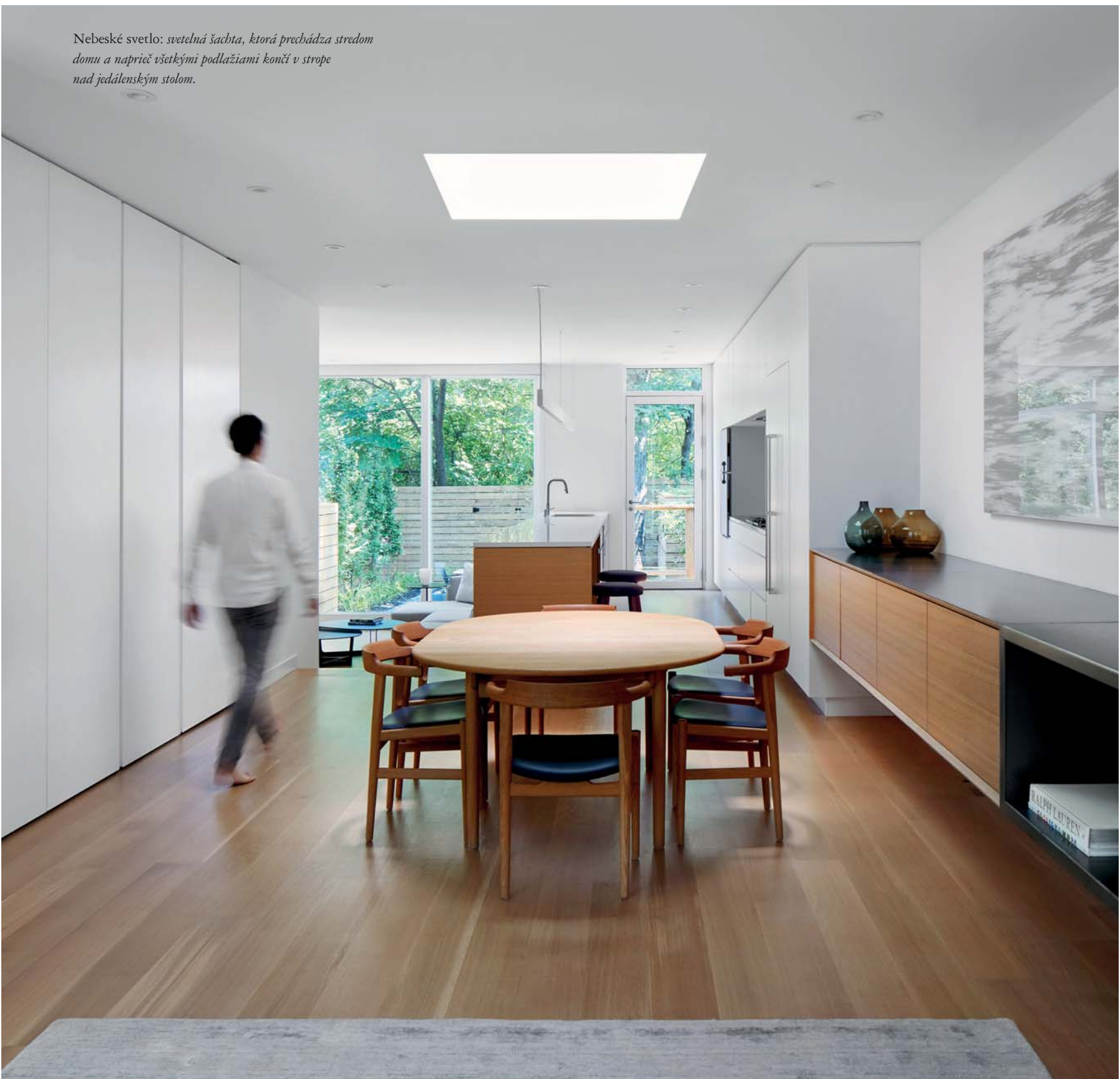

V rade

Summerhill v Toronte je tradičná mestská štvrť, v ktorej má aj dnes hlavné slovo architektúra tzv. eduardovského obdobia. Architekti Robert Kastelic a Kelly Buffey však do viac než sto rokov ustáleného ansámblu typických radových domov s citom vložili nového suseda.

Text: Elena Alexy; Foto: Shai Gil (s láskavým dovolením v2com)

Nebeské svetlo: svetelná šachta, ktorá prechádza stredom domu a naprieč všetkými podlažiami končí v strope nad jedáľenským stolom.

ROBERT KASTELIC A KELLY BUFHEY, ARCHITEKTI:
«Môže to vyzeráť jednoducho, ale je tu veľa toho, čo nevidno -
za zdanlivou jednoduchosťou sa skrýva mnoho premýšľania
a remeselnej precíznosti.»

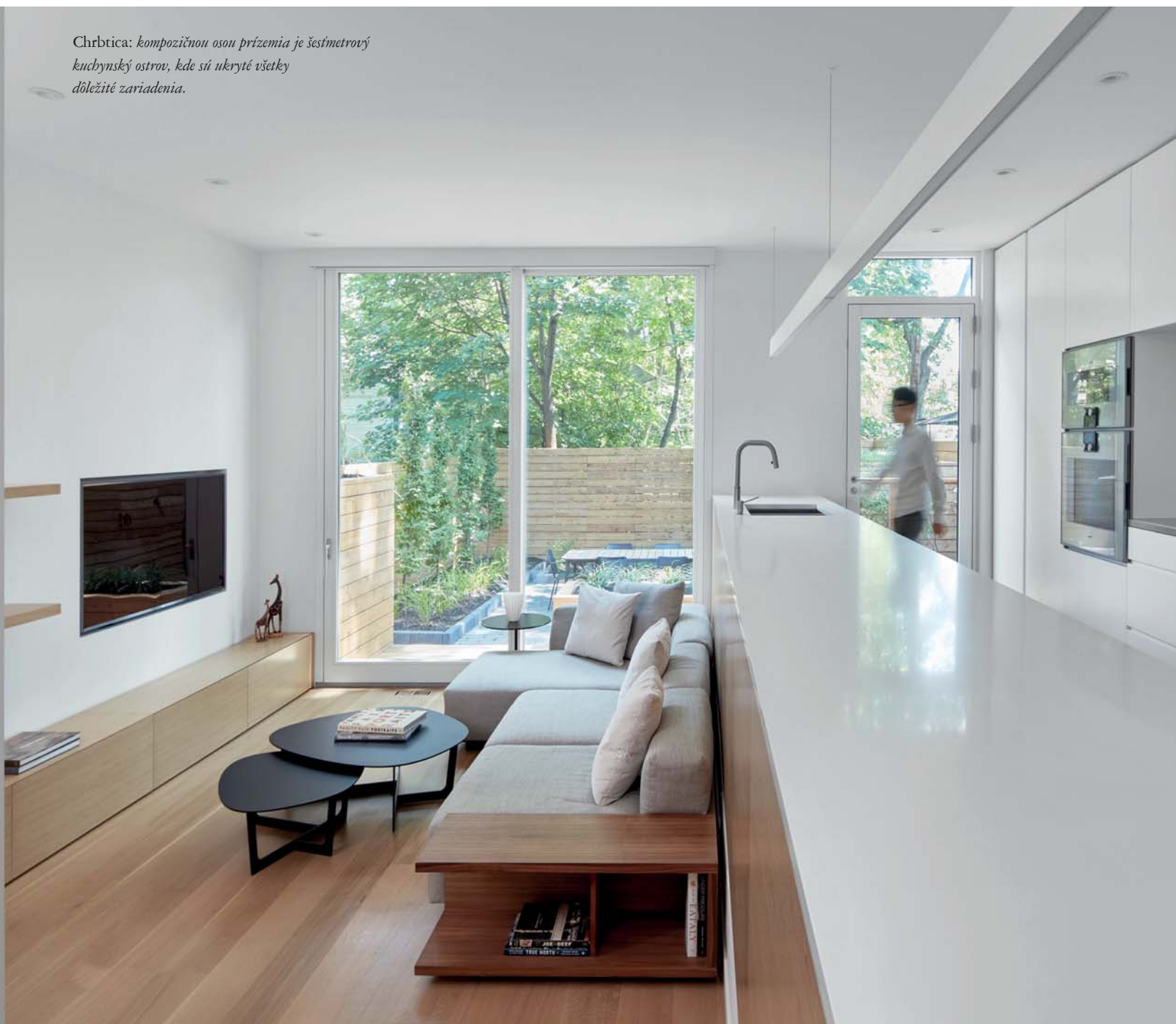

Cit pre poriadok: v každej miestnosti je dostatok odkladacích možností, kde sa dá schovať alebo aj vystaviť všetok inventár.

Pár kúskov: repertoár dizajnového nábytku je minimálny, vybavenie interiéru je väčšinou navrhnuté na mieru.

Chrbtica: kompozičnou osou prízemia je šesťmetrový
kuchynský ostrov, kde sú ukryté všetky
dôležité zariadenia.

Dve strany: keďže ide o radový dom, obytný program
osciluje najmä medzi dvoma fasádami, medzi uličným
a záhradným priečelím.

Vstup novej architektúry do stabilizovaného územia, ktorého parceláciu aj vzhľad určujú kritériá zo začiatku 20. storočia, vždy sprevádza rad zásadných obmedzení. Ani v štvrti Summerhill nebolo veľa možností na veľkorysejšie úvahy. Hoci domy v susedstve a ani ten, ktorý tu pôvodne stál, vôbec nie sú malé, pozemky sú skromné a viac-menej nedovoľujú akékoľvek výraznejšie zväčšenie objemu. Architekti zo štúdia AKB teda dostali úlohu, ktorá si žiadala mimoriadnu prispôboivosť a efektívne využitie každého centimetra. Nesmeli výraznejšie zmeniť pôdorysnú stopu domu a ani jeho pôvodnú výšku, no zároveň museli vytvoriť pomerne bohatý obytný program pre mladú rodinu. Samozrejme, s triezvym rozpočtom. Manželský pár so synom v batoliacom

veku vyslovil niekoľko prianí: každý priestor mal mať dostatok dobre premysleného vstavaného nábytku, aby sa doň dal skryť všetok «vizuálny smog», ktorý je bežne spätý s prevádzkou v rodine s malým dieťaťom. Okrem toho chceli žiť v dome, ktorý bude otvorený, svetlý a využije všetky možnosti kontaktu so záhradou. Okolnosti však týmto predstavám príliš nepriali. Vzhľadom na okolie dom mohol mať iba dve fasády a od susedov ho musela deliť plná stena a úzka medzera. Očakávať denné svetlo vo vnútri dispozície bolo takmer nemožné. Predná aj zadná záhrada boli úzke a odstupy od susedov minimálne. Ani súkromie by teda nebolo stopercentné. No našiel sa aj jeden nečakane pozitívny moment. Zadná záhrada hraničí s parčíkom a tenisovým kurtom, takže výhľad nekončí stenou domu na druhej strane, ale plynie ďalej ponad koruny vysokých stromov. Práve toto uvoľnenie v inak zomknutej zástavbe architektom pomohlo nájsť rovnováhu medzi otvorenosťou priestoru, slnečným svitom a potrebou chráneného súkromia, z čoho profitujú všetky dôležité miestnosti.

Prispôbiť

Keďže ide o radový dom v mestskej ulici, architekti Robert Kastelic a Kelly Buffey venovali značnú

pozornosť práve uličnému priečeliu, ktoré chciac-nechtiac spoluvytvára obraz verejného priestoru. Aby dosiahli harmonizáciu budovy s prevažne eduardovskými susedmi, rozhodli sa pre farebnú škálu a štruktúru dobovo typických materiálov. Inak strohú vertikálne komponovanú fasádu dotvorili obkladom z červených lícových tehál a cédrových dosiek natretých načierno. Nový dom s tromi podlažiami len nepatrne presiahol zvyčajnú výšku dvoch podlaží a šikmej strechy. A hoci predstavuje nekompromisne súčasné riešenie, vďaka zdržanlivej rétorike zámerne neusiluje o «wow» efekt. Nevyčnieva z radu. V tomto duchu je poňaté aj nenápadné dláždené vstupné nádvorie s malou predzáhradkou s betónovými prvkami.

Svetlo

Keďže dom má len dve priečelia s oknami a relatívne hlbokú dispozíciu, najviac premýšľania zabraľ koncept denného svetla. Na dosiahnutie žiadaného efektu vzdušného a presvetleného prostredia pre príjemný rodinný život architekti využili viacero účinných prostriedkov. Svetlo, samozrejme, preniká cez okná, no zasklené plochy nekonkurujú plným stenám. Tento dom mal byť zvonka tehlový, nie sklenený. K celkovej svetlosti interiéru teda pridali aj

Hlboké zárezy: aby sa denné svetlo dostalo čo najviac dovnútra dispozície, obe horné podlažia majú v bočnej línii nezvyčajne hlboké lodžie.

Decentná paleta: v interiéri zámerne prevláda zdržanlivá farebnosť, ktorej rámec určujú biele omietnuté steny a podlahy z bieleného duba.

prevahu bielych a svetlých povrchov. Steny pokrýva biela omietka, plné obvodové múry sprevádza súbor súvislých vstavaných skriň siahajúcich až po strop. Akože inak – bielych. Čisto biela je kuchyňa s akcentmi z nehrdzavejúcej ocele, ktoré tiež dodávajú pár luxov navyše. Plná svetla je aj inak nevelká vstupná hala, ktorú presvetľuje vysoké okno cez dve podlažia. Na druhom a treťom podlaží sú po stranách izieb hlboko zapustené lodžie, a ani tie nie sú

ATELIER KASTELIC BUFFEY

V skratke AKB je torontské architektonické štúdio, ktoré v roku 2004 založili Robert Kastelic a Kelly Buffey. Etablovali sa najmä ako špecialisti na holisticky riešené rodinné domy, ktoré sa vyznačujú funkčným a technickým pragmatizmom, ale aj vizuálnou poetikou so zmyslom pre detail a trvalú udržateľnosť. Robertovou doménou je najmä remeselné uvažovanie zamerané na inovácie a technickú dokonalosť, Kelly má na starosti ideové smerovanie štúdia a konceptuálne zosúladenie architektonického zámeru s predstavami klienta. akb.ca

len samoúčelne efektné. Slnko vďaka nim siahne naozaj až dovnútra domu, a to s prekvapivo dramatickou svetelnou kinetikou, ktorá sa v priebehu dňa rôzne mení.

No v úplnom centre domu by aj pri všetkých týchto opatreniach zostalo temno. Preto architekti vymysleli ešte ďalší zdroj svetla – svetelnú šachtu. Prechádza cez všetky podlažia, kde cez steny z leptaného skla jemne presvetľuje kúpeľne. Šachta končí dole na prízemí zaskleným štvorcovým výrezom v stropu priamo nad jedáľenským stolom. Vďaka pridaným LED pásom po obvode svieti aj v noci a supluje luster.

Inteligentný poriadok

Architekti zo štúdia AKB síce projekt označujú za malý, no plocha rozložená na tri obytné podlažia zaberá približne 360 m², čo na mestský rodinný dom v uličnej zástavbe až tak málo nie je. Dispozícia je do značnej miery limitovaná radovým usporiadaním. Dômyselná dynamika vnútorného členenia však tento mierny hendikep úplne potláča. Cítiť to najmä na prízemí, kde sa podarilo vytvoriť zaujímavý priestorový plán zložený z viacerých nadväzujúcich sekcií.

Za halou sa otvára zóna so sedením pri kozube

Grafický efekt: prísnu vecnosť kúpeľní zmäkčuje jemná kresba kamenného obkladu.

a s výhľadom na ulicu. Za ňou nasleduje jedáľenská časť, ktorá pokračuje kuchyňou so šesťmetrovým pracovným ostrovom z bieleho kameňa. O tri stupienky nižšie je spoločenský priestor obývačky. Nie je veľký, no keďže plynule prechádza na záhradnú terasu, celkový dojem je pozoruhodne otvorený.

Avšak otvorenosť potrebuje jasný poriadok. Poriadok v zmysle fyzického a prevádzkového formovania a aj ten, ktorý má pre každú vec svoje miesto. Architekti Robert Kastelic a Kelly Buffey sa poriadkom dôsledne zaoberajú vo viacerých rovinách. V tomto rodinnom dome ho definuje výrazná, a zároveň upokojujúca linearita, či už na fasádach, ale aj v narábaní s priestormi a zariadením interiéru. Druhá rovina poriadkumilovnosti sa skrýva vnútri v skrinkách a zásuvkách. Architekti zo štúdia AKB priznávajú, že vždy robia rozsiahly súpis inventára svojich klientov, aby navrhli nábytok podľa ich reálnych potrieb a zvyklostí.

«Je to v mnohých smeroch «smart» projekt,» hovorí Robert Buffey. «Pracovali sme s pomerne malým pôdorysom, skromným rozpočtom a veľmi čistým súčasným dizajnovým programom, ktorý vyžadoval množstvo funkcií na relatívne malom priestore. Môže to vyzerat' jednoducho, ale je tu veľa toho, čo nevidno – za zdánlivou jednoduchosťou sa skrýva mnoho premýšľania a remeselnej precíznosti.» —